

Alueiden komitean lausunto aiheesta Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkialueiden panos kasvuun ja työpaikkojen syntyyn alueilla

(2006/C 206/04)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan komission puheenjohtaja Straubille 25. tammikuuta 2006 osoittaman kirjeen, jossa komiteaa pyydetään antamaan lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkialueiden panos kasvuun ja työpaikkojen syntyyn alueilla”,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 10. marraskuuta 2005 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon komission työasiakirjan ”Koheesiopolitiikka ja kaupungit: kaupunkialueiden panos kasvuun ja työpaikkojen syntyyn alueilla”,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä”, KOM(2004) 492 lopullinen – 2004/0163 AVC, (CdR 232/2004 fin) (1),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta”, KOM(2004) 495 lopullinen – 2004/0167 COD, (CdR 233/2004 fin) (1),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto – Kasvua ja työllisyyttä tukeva koheesiopolitiikka: yhteisön strategiset suuntaviivat vuosiksi 2007–2013”, KOM(2005) 299 lopullinen, (CdR 140/2005 fin),

ottaa huomioon Bristolissa 6.–7. joulukuuta 2005 aiheesta ”Kestävät yhteisöt ja koheesiopolitiikka vuosina 2007–2013” järjestetyn ministerineuvoston epävirallisen kokouksen päätelmät,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin mietinnön kaupunkiulottuvuudesta laajentumisen yhteydessä (2004/2258),

ottaa huomioon ”alueellinen yhteenkuuluvuuspolitiikka” -valiokunnan helmikuun 23. päivänä 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 38/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Wienin kaupunginjohtaja Michael Häupl (AT, PSE),

hyväksyi 26.–27. huhtikuuta 2006 pitämässään 64. täysistunnossa (huhtikuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

Alueiden komitea

1.1 **muistuttaa** aluksi siitä tosiasiaista, että 78 prosenttia Euroopan unionin väestöstä elää kaupungeissa, taajama-alueilla tai asutuskeskuksissa. Väestöstä yli 60 prosenttia elää yli 50 000 asukkaan kaupungeissa. Kaupunkialueille keskittyvät sekä huomattavat mahdollisuudet että monimutkaiset vaikeudet.

1.2 **muistuttaa** komission aiheesta ”Kolmas taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä kertomus – Uusi koheesiokumppanuus: Lähtäminen, kilpailukyky, yhteistyö” (2) julkaisemassaan tiedonannossa ilmaisemasta aikeesta tuoda kaupun-

keihin liittyviä kysymyksiä entistä voimakkaammin esiin liittämällä ne kokonaisuudessaan osaksi alueellisia ohjelmia.

1.3 **korostaa** kaupunkiulottuvuuden ratkaisevaa merkitystä unionin koheesiopolitiikan lisäksi kaikessa yhteisön politiikassa. Vasta kun yhteisen hankkeemme myönteiset vaikutukset ovat konkreettisesti kaupunkiväestön nähtävissä ja koettavissa, voi EU saada (takaisin) sen poliittisen hyväksynnän, jota yhteisen projektimme onnistunut edistäminen ehdottomasti edellyttää.

1.4 **tukee** Euroopan parlamentin aiheesta ”Kaupunkiulottuvuus laajentumisen yhteydessä” (3) antamassa mietinnössä tekemää aloitetta vahvistaa kaupunkiulottuvuutta kaikessa yhteisön ja jäsenvaltioiden politiikassa. AK kannattaa myös mietinnössä esitettyjä vaatimuksia.

(1) EUVL C 231, 20.9.2005.

(2) ”Kolmas taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevä kertomus – Uusi koheesiokumppanuus: lähtäminen, kilpailukyky, yhteistyö”, KOM(2004) 107 lopullinen, 18. helmikuuta 2004.

(3) Euroopan parlamentin päätöslauselma ”Kaupunkiulottuvuus laajentumisen yhteydessä”, 13.10.2005, P6_TA-PROV(2005)0387, esittelijä: Jean Marie Beaupuy. Päätöslauselmaa ei ole vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

1.5 **painottaa** kaupunkien ratkaisevaa panosta vuonna 2005 uudelleen suunnatun Lissabonin strategian toteuttamisessa. Kasvu ei kuitenkaan ole itsetarkoitus. Se on pikemminkin keino lisätä työllisyyttä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja ekologista kestävyyttä. Samalla kun kasvu auttaa osaltaan säilyttämään eurooppalaisen yhteiskuntamallin, se varmistaa myös Euroopan kansalaisten elämänlaadun. EU-kansalaisten kannalta tärkein teema on työllisyys. Samalla kun nyt keskitytään talouden ja tuottavuuden kasvuun, ei pidä unohtaa muita Lissabonin strategian ulottuvuuksia.

1.6 **kiinnittää huomiota siihen**, että kaupungit ovat aina olleet kaikenlaisen kehityksen laboratorioita. Sosiaalinen ja tekninen kehitys on pääosin lähtöisin kaupungeista. Kaupungeille tyypilliseen rakennemuutokseen liittyy sekä mahdollisuuksia että riskejä niin yksilön kuin koko yhteiskunnankin kannalta. Kaupungit ovat oppineet toimimaan rakennemuutoksen kanssa ja reagoimaan siihen. Samoin niissä on totuttu tasapainottamaan rakennemuutoksenkin aiheuttamia markkinahäiriöitä. Kaupungit ovatkin keskeisessä asemassa, sillä Lissabonissa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen riippuu monilla aloilla siitä, miten rakenteet saadaan sopeutettua uusia haasteita vastaaviksi.

1.7 **kritisoi** sitä, että Lissabonin strategian kehittämisessä ja toteuttamisessa noudatetun ”ylhäältä alaspäin” suuntautuvan toimintamallin vuoksi ylivoimaisesti suurinta osaa eurooppalaisista kaupungeista ei otettu mukaan suunnittelemaan jäsenvaltioiden omia uudistusohjelmia. Osa kaupungeista kyllä osallistui toimintaan muodollisesti, muttei sisällöllisesti. Aihetta käsittelevästä selvityksestä käy ilmi, että yleensä kaupungit osallistuivat ohjelmien laadintaan jäsenvaltioissa, joissa on erillinen kaupunkiministeriö (esim. Alankomaissa) tai mikäli kaupunki muodostaa samalla oman alueensa (kuten Berliini, Hampuri, Wien jne.). Kaupunkien jättäminen suunnittelun ulkopuolelle johtaa siihen, ettei kaupunkien kaikkia mahdollisuuksia hyödynnetä eivätkä ne voi käyttää hyväksi kykyään saada aikaan yhteisvaikutuksia yksityisten ja julkisten toimijoiden sekä työmarkkinatoimijoiden yhteistyön avulla. Pääpiirteissään samaan tulokseen päätyy myös alueiden komitean tutkimus alueiden ja kuntien osallistumisesta Lissabonin strategiaan liittyvien kansallisten uudistusohjelmien valmisteluun⁽¹⁾. Selvityksen mukaan vain 17 prosenttia kaupungeista ja alueista on tyytyväisiä siihen, miten ne ovat voineet osallistua kansallisten uudistusohjelmien valmisteluun.

1.8 **pitää kiinni siitä**, että kaupungit on kutsuttava nykyistä enemmän mukaan yleisen rakennerahastoasetuksen⁽²⁾ 25 ja 26 artiklojen mukaan kansallisten strategien viitekehysten suunnitteluun. Kaupunkiulottuvuuden ottaminen huomioon kansallisissa strategisissa viitekehyksissä ja niistä johdetuissa toimintaohjelmissä ei kuitenkaan ole edelleenkaan itsestään selvää.

1.9 **kritisoi sitä**, että ajankohtaisessa luonnoksessa yhteisön strategisiksi suuntaviivoiksi kaudelle 2007–2013⁽³⁾ kaupunkiulottuvuus on jätetty pitkälti huomiotta. Kaupunkiulottuvuutta käsitellään ainoastaan yhtenä alueellisena erityispiirteenä. Tämä puute näkyy myös strategia suuntaviivoja 2007–2013 koskeneen kuulemisprosessin tuloksissa: monissa yhteyksissä vaadittiin kasvuun ja työllisyyteen liittyvän kaupunkien ratkaisevan roolin korostamista. Kaupunkien elintärkeä rooli tulisi siten tunnustaa virallisesti myös suuntaviivoissa. Ilman selkeää EU-säädöstä, joka velvoittaa kutsumaankin kaupungit mukaan, on olemassa vaara, että koheesio politiikan kaupunkiulottuvuus pikemminkin heikkenee kuin vahvistuu kaudella 2007–2013.

1.10 **pitää siksi tervetulleena** komission työasiakirjaa⁽⁴⁾, joka käsittelee koheesio politiikka ja kaupunkien panosta kasvuun ja työllisyyteen alueilla. Tällä aloitteella komissio reagoi esitettyyn kritiikkiin ja vahvistaa tulevan koheesio politiikan kaupunkiulottuvuutta. Asiakirjassa havainnollistetaan erinomaisesti kaupunkien keskeinen merkitys Euroopan, jäsenvaltioiden ja alueiden kehitykselle. Siinä tuodaan samoin selkeästi esiin se ratkaiseva panos, joka kaupungeilla voi olla kasvuun, työllisyyteen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja kestäväan kehitykseen.

1.11 **arvostaa** erityisesti sitä, että komissio tuo asiakirjansa julki kaupunkiulottuvuuden koko monitahoisuuden. Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa on asiakirjan ratkaiseva vahvuus, jota ei missään tapauksessa pidä hukata. Asiakirjassa konkreettisin esimerkein ja tiedoin kuvataan monitahoisuuden asianmukainen huomioon ottaminen edellyttää kaikki politiikan alat kattavan integroidun lähestymistavan noudattamista. Kaupunkiulottuvuutta ei voida rajata pelkästään koheesio politiikkaan, vaan se on otettava selvästi huomioon kaikessa yhteisön politiikassa.

1.12 **korostaa erityisesti**, että asiakirjassa kaupunkien panos on eritelty 50:ksi toimintasuuntaviivaksi. Nämä ohjeet ovat nyt kaupunkien käytettävissä tulevien konkreettisten toimien organisoimiseksi.

1.13 **kannattaa** komission työasiakirjaan liittyvää kuulemisprosessia sekä komission aikomusta julkaista prosessin tärkeimmät tulokset strategisten koheesiosuuntaviivojen lopullisessa versiossa sekä työasiakirjan pohjalta laadittavassa tiedonannossa.

⁽¹⁾ Tutkimus alueiden ja kuntien osallistumisesta Lissabonin strategiaan liittyvien kansallisten uudistusohjelmien valmisteluun, DI CdR 45/2005.

⁽²⁾ ”Ehdotus: neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastoa, Europa sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä”, KOM(2004) 492 lopullinen, 14. heinäkuuta 2004.

⁽³⁾ ”Komission tiedonanto – Kasvu ja työllisyyttä tukeva koheesio politiikka: yhteisön strategiset suuntaviivat vuosiksi 2007–2013”, KOM (2005) 299 lopullinen, 5. heinäkuuta 2005.

⁽⁴⁾ Komission yksiköiden 23.11.2005 julkaisema työasiakirja on luettavissa englanninkielisenä osoitteessa http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_en.htm.

1.14 **tukee osaltaan** kaupunkiulottuvuuden vahvistamista entisestään järjestämällä 26. huhtikuuta 2006 kaupunkifoorumin yhdessä komission sekä Euroopan parlamentin aluekehitysvaliokunnan kanssa.

1.15 **on tyytyväinen** siihen, että ehdotuksessa neuvoston asetukseksi koheesiorahastosta annetaan lupa rahoittaa kyseistä rahastosta ekologista kaupunkiliikennettä.

2. Komission työasiakirja: koheesiopolitiikka ja kaupungit – kaupunkien panos kasvuun ja työllisyyteen alueilla – alueiden komitean ehdotukset

Alueiden komitea

2.1 **kiittää** komissiota siitä, että seuraavia aiheita on käsitelty täsmällisesti ja yksityiskohtiin tukeutuen: kaupunkien kestävä kehitys eurooppalaisen aluepolitiikan osana, kaupunkien rooli, kaupunkien merkityksen perusteet, houkuttelevat kaupungit, innovaation tukeminen, yritystoimintaan liittyvät aloitteet ja tietoon tukeutuva talous, entistä parempien työpaikkojen lisääminen, kaupunkien väliset erot, hallintotapa ja kaupunkien uudistamisen rahoitus.

2.2 **on tyytyväinen** siihen, että toimintasuuntaviivoissa jäsenvaltioita kehoitetaan tukemaan kaupunkien toimia.

2.3 **kehottaa** luomaan yhteisön strategisiin suuntaviivoihin kaupungeja ja kaupunkialueita koskevan neljännen painopisteen, jonka tarkoituksena on luoda taloudelliselta, yhteiskunnalliselta, ekologiselta ja kaupalliselta kannalta turvallisia, yhtenäisiä ja kestäviä yhteisöjä myös köyhimmille kaupunkialueille.

2.4 **muistuttaa** kaupunkien tilanteiden vaihtelevan erityisesti kaupunkien koon, maantieteellisen sijainnin (esim. syrjäisillä alueilla), jäsenvaltion sisäisen toimivallanjaon ja sen mukaan, onko kyseessä vanhassa vai uudessa jäsenvaltiossa sijaitseva kaupunki. Lisäksi komitea ehdottaa, että tärkeänä kriteerinä otetaan huomioon myös yksittäisessä jäsenvaltiossa sijaitsevien kaupunkien keskinäiset erot, jotka johtuvat maan kaupungistumisasteesta ja talouden tasosta.

2.5 **on yhtä mieltä** komission kanssa siitä, että kaupunkien kehittämisen onnistuminen edellyttää niiden toimintavalmiukseen vahvistamista. Siten ne voivat vaikuttaa merkittävästi aluekehitykseen. Tämä edellyttää, että kaupungeilla on käytettävissään asianmukaiset järjestelmät, välineet ja rahoitus, jotta ne voivat reagoida taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin muutoksiin. Rahoitusta voitaisiin myöntää yleiskattavan tuen ja hallintotoimintojen siirtämisen avulla, kuten uudessa EAKR-asetuksessa säädetään (36, 41 ja 42 artikla).

2.6 **korostaa**, että on ratkaisevan tärkeää tunnustaa kaupunkien ja kaupunkialueiden merkitys Lissabonin strategiaan sisäl-

tyvien korkeiden kasvu- ja tuottavuustavoitteiden saavuttamisessa, koska väestön kriittinen massa keskittyy kaupunkeihin ja koska ne ovat korkeakoulutuksen ja tieteen osaamiskeskus- ja kykenevät hyödyntämään innovaatioita teollisesti. Komitea kehottaa sisällyttämään koheesiopolitiikkaan kaupunkiulottuvuuden ja ottamaan huomioon kaupunkien potentiaalinen innovaatiotoiminnan ja osaamistalouden edistäjinä.

2.7 **viittaa** etenkin yritys- ja innovaatiotoiminnan perusehtojen parantamiseen, sillä tästä tärkeästä ohjaustehtävästä huolehtiminen edellyttää, että kaupungeilla on käytettävissään tarvittavat taloudelliset resurssit. Tämä koskee luonnollisesti kaikkia muitakin mainittuja toiminta-aloja.

2.8 **korostaa** koordinoitun ja ”toiminnallisten alueiden” todellisuuden huomioon ottavan etenemisen merkitystä, kun tavoitteena on tilanteen parantaminen kestävästi mainittujen toimintasuuntaviivojen avulla. Vasta kun kumppanuuden leimaamaa yhteistyötä tehdään yli hallintorajojen, luodaan ratkaisumahdollisuuksia ja sekä tilaisuuksia potentiaalinen hyödyntämiseksi. Tällaista yhteistyötä, joka ei aina ole käytännössä yksinkertaista, tulisi tukea yhteisön politiikalla erityisin kannustimin. Erityisesti tulisi edistää laajojen alueiden strategista kehitystä koskevia hankkeita. On erityisen tärkeää luoda uusia suurkaupunki- ja kaupunkialueiden yhteistyöverkostoja ja vahvistaa nykyisiä verkostoja. Kannattaa erityisesti mainita nykyisellä ohjelmakaudella Interreg III -aloitteen puitteissa tehtävä yhteistyö, jota vuosina 2007–2013 tehdään alueidenvälisen yhteistyön tavoitteen avulla.

2.9 **korostaa**, että kaupungeilla on merkittävä rooli ilmastomuutoksen torjumisessa, koska niiden väestömäärä on suuri ja ne kykenevät toteuttamaan laajamittaisia muutoksia esimerkiksi julkisissa liikennepalveluissa ja ottamaan rakentamisessa käyttöön innovatiivisia energiaratkaisuja. Komitea ehdottaa ympäristövelvoitteen sisällyttämistä rakennerahasto-ohjelmiin.

2.10 **korostaa** kaupunkien hylättyjen teollisuusalueiden ja julkisten tilojen kunnostamisen ja kaupunkirakentamiseen liittyvän kehittämisen tärkeyttä osana kehittyneiden kaupunkien uudistamista ja taajamien hallitsemattoman leviämisen rajoittamista. Tätä varten kaupungit tarvitsevat jäsenvaltioiden ja EU:n tukea. Suurkaupunki- ja kaupunkialueet tarvitsevat erityisongelmiensa ratkaisuun yhteisön rahoitustukea. Yhteisön on siis käynnistettävä erityisohjelmia taantuvien kaupunkialueiden elvyttämiseksi ja tuettava aloitteita, joilla jatketaan Urban-aloitteen puitteissa alullepantua työtä.

2.11 **tiedostaa** kaikki julkishallinnon alat kattavan diversiteettipolitiikan merkityksen. Kyseessä on maahanmuuttotautisten henkilöiden erityispotentiaalinen täydellisen hyödyntämisen ehdoton edellytys. Kyseiset henkilöt ovat yhä nykyäänkin hyödyntämätön resurssi.

2.12 **viittaa erityisesti** yleishyödyllisten palvelujen merkitykseen kaupunkijärjestelmien tehokkuudelle ja kaupunkien houkuttelevuudelle. Tässä yhteydessä on toissijaisuusperiaatteen mukaisesti kiinnitettävä erityistä huomiota alue- ja paikallisviranomaisten vapautteen valita, missä muodossa yleishyödyllisiä (taloudellisia) palveluja tarjotaan. **AK vaatii**, että eurooppalainen oikeuskehys tarjoaa kaupungeille jatkossakin mahdollisuuden tuottaa näitä palveluja itse tai antaa niiden tuottaminen jonkin sisäisen yksikkönsä tehtäväksi (*inhouse*). Kaupungit ja alueet tarvitsevat lisää joustoa julkisia hankintoja ja tukia koskevaan lainsäädäntöön.

2.13 **suosittelee**, että kaikilla toiminta-aloilla otetaan huomioon erityisesti naiset, nuoret, ikääntyneet ja erityistarpeiset henkilöt.

2.14 **katsoo**, että kaupungeista tulisi tehdä naisille aiempaa suotuisampia tukemalla naisyrityäjyyttä ja kehittämällä naisjohtajuutta tukevia toimia sekä liike-elämässä että julkisella sektorilla riittävien lähi- ja sosiaalipalvelujen avulla.

2.15 **ehdottaa**, että asiakirjaa täydennetään terveyttä käsittelevällä osuudella. Vaikka aihetta käsitelläänkin kolmen ydinteen – saavutettavuus ja liikkuvuus, palvelujen saatavuus, luonnollinen ja fyysinen ympäristö – yhteydessä, se on merkityksensä vuoksi paikallaan ottaa myös selkeästi huomioon toimintasuuntaviivoissa.

2.16 **korostaa**, että on erityisen tärkeää varmistaa lastenhoitopalvelut, jotka ovat kattavia, kohtuuhintaisia ja aukioloajoiltaan kysyntää vastaavia. Tällainen tarjota mahdollistaa lasten huoltajille työn hankkimisen, luo tärkeän perustan lasten tulevalle koulutukselle sekä edistää huomattavasti eri kulttuurien ja erityistarpeisten lasten integrointia.

2.17 **kritisoi** sitä, että pk- ja mikroyrityksiä koskevissa toimintasuuntaviivoissa riskin siirtoa, jolla pyritään yksinkertaistamaan rahoituksen hankkimista, rajoitetaan huomattavasti ja että siirto edellyttää tiukkojen kriteerien täyttämistä. Komitea **korostaa**, että mikroyrityksille tarkoitettujen tukien korottaminen on välttämätöntä.

2.18 **viittaa siihen**, että koulutusta ja koulutuspolitiikkaa on tarkasteltava kokonaisuudessaan – myös elinikäinen oppiminen mukaan luettuna. Tarkastelussa ei tule keskittyä pelkästään siihen, miten koulutus ja koulutuspolitiikka vaikuttavat kasvuun ja työllisyyteen, vaan on otettava huomioon myös sosiaalisen ja yhteisvastuullisen yhteisön näkökulma, jossa etualalla on kaikkien ihmisten osallisuus yhteiskunnan kaikkiin eikä pelkästään taloudellisiin prosesseihin.

2.19 **on tietoinen**, että ikääntyvien osuuden kasvaminen lisää hoiva- ja hoitoalojen sekä ”sosiaalipalvelujen” merkitystä.

Tämä ikäpyramidin sisäinen siirtymä aiheuttaa kaupungeille suuria haasteita tulevaisuutta ajatellen. Niihin sisältyy myös kasvu- ja työllisyysmahdollisuus esim. hoitoalan ammatteja ajatellen.

2.20 **korostaa**, että lukuisat Euroopan suurkaupunki- ja kaupunkialueilla asuvat maahanmuuttajat ovat alueille suuri haaste, mutta he ovat myös uusi mahdollinen voimavara. Toimivaltaisten viranomaisten on etsittävä tältä kentältä uusia kasvumahdollisuuksia. Julkishallinnon eri tahojen on tuettava tällaisten mahdollisuuksien hyödyntämistä.

2.21 **korostaa**, että erityisesti kaupungeissa osuus- ja yhteisötalouden merkitys työllistäjänä kasvaa ensimmäisen sektorin (yksityissektorin) lisäksi myös toisella sektorilla (julkisella alalla). **AK vaatii**, että tarve edistää osuus- ja yhteisötaloudessa (kolmas sektori) toimivien yritysten mahdollisuuksia toimia markkinoilla otetaan toimintasuuntaviivoissa selkeästi huomioon. Tässä yhteydessä tulevat kysymykseen esim. luotonsaanti tai valtioneuvosto.

2.22 **korostaa erityisesti**, että kestävä työpaikkojen luominen ja työttömyyden torjunta ovat ratkaisevassa asemassa koko EU:n kehityksen kannalta. Kansalaisten hyväksynnän (takaisin) saaminen unionille edellyttää näkyvää onnistumista tällä alalla. Kaupungit, jotka ovat rakennemuutoksen keskuksia, kärsivät erityisesti työttömyyteen liittyvistä ongelmista.

2.23 **vaatii**, että jäsenvaltiot ottavat työmarkkinapolitiikassaan entistä paremmin huomioon kaupunkialueiden tarpeet ja että niitä varten kehitetään asianmukaisia suunnitelmia yhdessä kaupungit kattavien toiminnallisten työmarkkina-alueiden kanssa. Alueellisten työllisyyssovitusten kaltaiset erimuotoiset sopimukset kansallisen, alueellisen ja paikallisen työmarkkinapolitiikan yhteensovittamiseksi voivat toimia lähtökohtana. Ne vahvistavat entisestään kaupunkien tasolla talous-, alue- ja työmarkkinapolitiikan keskinäistä yhteyttä. Sopimuksia on paikallaan laajentaa ja tukea EU-varoista.

2.24 **yhtyy** Euroopan komission näkemyksiin siitä, että suuri kaupungeissa asuvien ulkomaalaisten määrä on myönteinen mahdollisuus ja että ollakseen kilpailukykyisiä kaupunkien on kiinnostettava ja tuettava osaamiseltaan hyvin monenlaisia ihmisiä; siirtolaiset paikkaavat usein aukkoja hyödyllisellä tavalla. Komitea kannattaa Euroopan komission esittämää suositusta, joka sisältyy sen äskettäin ilmestyneeseen kertomukseen henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevien siirtymäjärjestelyjen toimivuudesta. Sen mukaan komissio ”– kehottaa jäsenvaltioita pohtimaan tarkoin, onko niiden työmarkkinoiden tilanteen ja tämän kertomuksen sisältämän tiedon perusteella tarpeellista jatkaa siirtymäkauden rajoituksia.”

2.25 **huomauttaa**, että ratkaisevaa on luotujen työpaikkojen laatu. Työllisyys on kasvanut pääasiassa osa-aikatyön ja uusien elinkeinojen lisääntymisen myötä. Tarjolla olevien työpaikkojen laatu laskee yksittäisillä aloilla ja/tai tarjottavat työsuhteet eivät vastaa oikeudellisia normeja. Nämä uudenlaiset työsuhteet eivät useinkaan riitä takaamaan työntekijän taloudellista vakautta ja aiheuttavat siten uusia sosiaalisia vääristymiä. Talouden yksityistä sektoria ja yrityksiä kehoitetaan luomaan työpaikkoja, jotka mahdollistavat kestävästä työllisyyden. Työmarkkinoiden joustavuuden lisääminen työsuojelun ja sosiaaliturvan kustannuksella ei ole kestävä tapa edetä asiassa. Siksi julkishallinnon eri tahojen on huolehdittava siitä, ettei näin pääse tapahtumaan.

2.26 **korostaa**, että ratkaisevaa elämänlaadun takaamiseksi kaupungeissa on sosiaalisen syrjäytymisen ja siitä aiheutuvien ongelmien – ghettoutumisesta rikollisuuteen – torjunta. Julkishallinnon on kiinnitettävä erityistä huomiota suurimmassa sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa oleviin väestöryhmiin, joista kannattaa mainita erityisesti maahanmuuttajat.

2.27 **painottaa**, että yhteisöaloitteiden ja erityisesti Urban- ja Equal-aloitteiden liittäminen kansallisiin ja alueellisiin toimintaohjelmiin ei saa vähentää EU:n ohjelmien ja aloitteiden merkitystä innovaation kannalta. Päinvastoin on syytä tukea uuteen koheesipolitiikkaan sisältyvien kaupunkialoitteiden innovatiivista luonnetta ja edistää ideoiden verkottumista ja käytökelvyyden välittymistä.

2.28 **kehottaa** komissiota varmistamaan, että sellaiset kaupunkien koskevat aloitteet, jotka vastaavat EU:n pyrkimyksiä ja ovat luonteeltaan edustavia ja sovelluskelpoisia, pidetään voimassa myös seuraavalla ohjelmakaudella. Aloitteiden tulee olla myös keskenään vertailukelpoisia ja toimien tehokkuutta tulee voida mitata laadullisesti ja määrällisesti.

3. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

3.1 **kehottaa** komissiota ottamaan kaupunkiulottuvuuden huomioon kaikessa yhteisön politiikassa. Tämä edellyttää panosta, joka auttaa tuomaan esiin, analysoimaan ja ottamaan huomioon kaupunkien todelliset ongelmat ja arvioimaan yhteisön politiikan vaikutusta kaupunkeihin. Tämän varmistamiseksi on välttämätöntä, että kaupunkien vastuuhenkilöt osallistuvat kaikissa vaiheissa poliitikkojen ja ohjelmien kehittämiseen sekä niiden toteuttamiseen ja arviointiin.

3.2 **pitää** välttämättömänä kaupunkiulottuvuuden koordinaation parantamista komission sisällä ja erityisesti aluepolitiikan PO:n, ympäristöasioiden PO:n, energia- ja liikenneasioiden PO:n, työllisyyden ja sosiaaliasioiden PO:n sekä terveys- ja

kuluttaja-asioiden PO:n kesken. Lisäksi kaupunkiulottuvuuteen tulee kiinnittää kaikissa EU:n ohjelmissa nykyistä enemmän huomiota, niin rahoituksellisessa kuin alueellisessakin mielessä.

3.3 **painottaa** lisäksi, että selkeän työjärjestyksen laatimiseksi kaupunkien koskeville unionin toimille on välttämätöntä tehostaa komission, Euroopan parlamentin ja ministerineuvoston toimien yhteensovittamista.

3.4 **suosittelee**, että komissio vahvistaa yksiköidensä välistä työryhmää (*intraservice working group*) ottamalla toimintaan mukaan kaupunkien edustavia asiantuntijoita sekä perustamalla yksiköiden välisen ja monialaisen toimintaryhmän Euroopan parlamentin poliittisten ryhmien rajat ylittävän ”*Urban-logement*”-työryhmän esimerkin mukaisesti. Lisäksi suositellaan ympäristökysymyksiä käsittelevien foorumien esimerkin mukaisesti perustamaan foorumeita kaupunkien koskeva yhteisön politiikasta käytävää säännöllistä vuoropuhelua varten.

3.5 **kehottaa** komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään sosiaalisen ja kansalaisvuoropuhelun kaltaisen ”alueellisen vuoropuhelun”. Se tarjoaisi alueiden ja kaupunkien viranomaisille ja niitä edustaville kansallisille ja eurooppalaisille yhteenliittymille tilaisuuden näkökantojensa esittämiseen kaupunkien ja kaupunkialueita koskevien poliitikkojen ja toimien valmistelu-, neuvottelu- ja päätösvaiheessa ja siten mahdollisuuden vaikuttaa kaupunkien kohdistuviin politiikkoihin ja toimiin. Komission vuonna 2003 alueyhteisöjen järjestöjen kanssa käynnistämä vuoropuhelu⁽¹⁾, johon alueiden komiteakin osallistuu, on vasta ensimmäinen askel tähän suuntaan.

3.6 **kannattaa** neuvoston ja jäsenvaltioiden korkean tason tapaamista jokaisen keväällä järjestettävän huippukokouksen alla. Tapaamiseen tulisi ”alueellisen vuoropuhelun” osapuolten lisäksi osallistua myös erityisesti komission, Euroopan parlamentin, alueiden komitean sekä kaupunkien verkostojen. **AK esittää** myös jäsenvaltioissa kaupunkipolitiikasta vastaavien ministerien tapaamisten järjestämistä vuosittain. Tapaamista tulisi edeltää kaupunkien valtakunnallisten verkostojen ja esim. Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston (CEMR) kaltaisten eurooppalaisten ja kansallisten paikallisyhteisöjen järjestöjen edustajien kokous. Komission monialaisen työryhmän (*interservice working group*) tulisi kertoa näissä tapaamisissa työskentelynsä edistymisestä.

3.7 **kehottaa** jäsenvaltioiden hallituksia ottamaan kaupunkiulottuvuuden entistä paremmin huomioon kaikessa jäsenvaltion politiikassa. Erityisesti on paikallaan varmistaa, että kaupungeilla on käytössään niiden tehtävien edellyttämä rahoitus. Lisäksi vuoropuhelua kaupunkien ja niiden järjestöjen kanssa tulisi syventää ja sille tulisi antaa vakiintunut virallinen kuulemisen muoto.

(¹) ”Komission tiedonanto: vuoropuhelu alue- ja paikallishallinnon järjestöjen kanssa Euroopan unionin politiikkojen valmistelusta”, KOM (2003)811 lopullinen, 19. joulukuuta 2003.

3.8 **viittaa** tutkimuksen ja kehityksen keskeiseen merkitykseen Lissabonin tavoitteiden saavuttamisessa. **AK kehottaakin painokkaasti** tästä syystä, että kaupunkien keskeinen rooli tutkimuspolitiikassa tuodaan julki Euroopan yhteisön tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn seitsemännessä puiteohjelmassa kaupunkiulottuvuuden valtavirtaistamisena (*urban mainstreaming*). Toistaiseksi kaupunkiulottuvuus on otettu painokkaasti huomioon ainoastaan ympäristö- ja liikennealoilla. Kaupunkiulottuvuus on kuitenkin otettava huomioon kaikkien alojen ja erityisohjelmien tutkimuksessa. Tässä yhteydessä on tärkeää tukea nykyistä enemmän ja soveltuvin toimin kaupunkien ja niissä sijaitsevien korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten verkottumista. Näin luodaan yhteisvaikutusta kaupunkien kehittämiseksi sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskevan yleisen tietoisuuden laajentamiseksi. Esimerkkinä tällaisesta toimenpiteestä voisi olla "Eurooppalainen tiedekaupunki" -kilpailu.

3.9 Seitsemännessä tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelmassa kaupungeille olisi annettava sija tiedon ja tietämyksen vaihdon näyttämöinä, pidettävä huoli siitä, että innovointiresurssien ja -politiikkojen jakautuminen vastaavat ylipäättään yhteiskunnan tarpeita ja erityisesti kansalaisten tarpeita, sekä taettava, että tuetaan valtioiden rajat ylittävää kaupunkikehityksen tutkimusta.

3.10 **korostaa** toissijaisuusperiaatteen merkitystä sekä valtiota alemman hallintotason ottamista mukaan koheesiopolitiikan ohjelmointiin ja toteuttamiseen. Rakennerrahastojen hallinnon hajauttaminen ei saa johtaa siihen, että koheesiopolitiikka keskitetään jäsenvaltioitasolle.

3.11 **kehottaa** Euroopan komissiota ottamaan kaupunkien toteuttamien toimien hallinnointi- ja valvontajärjestelyissä huomioon suhteellisuusperiaatteen.

3.12 **kehottaa** tarjoamaan paikallisviranomaisille tilaisuuden osallistua nykyistä aktiivisemmin ja avoimemmin kansallisten uudistussuunnitelmien valmisteluun, laadintaan ja toteuttamiseen sekä neuvoo jäsenvaltioita sisällyttämään Euroopan komissiolle laatimiinsa vuosikertomuksiin erityisen osion, johon kootaan kyseisten ohjelmien täytäntöön panemiseksi paikallistasolla toteutettuja toimenpiteitä.

3.13 **ilmaisee tyytyväisyytensä** siihen, että komissio ottaa kaupunkiulottuvuuden huomioon rakennerrahastoja ja koheesiorahastoja kaudella 2007–2013 koskevissa asetusehdotuksissaan.

3.14 **kehottaa** vahvistamaan kautta 2007–2013 koskevien strategisten koheesiosuuntaviivojen kaupunkiulottuvuutta. Komission tehtävänä on varmistaa, että kaupunkiulottuvuus todella otetaan huomioon. Tämä voidaan toteuttaa liittämällä kaupunkiulottuvuus selkeästi täytäntöönpanoa koskeviin jäsenvaltioiden kertomuksiin sekä komission vuosikertomukseen, joista säädetään ehdotuksessa neuvoston asetukseksi⁽¹⁾ rakennerrahastoja koskevista yleisistä säännöksistä (27 ja 28 artikla).

3.15 **korostaa** kuntien käynnistämien tulevaisuutta luotavien strategisten toimien olennaista merkitystä työttömyysongelmien ratkaisemisessa. Kunnat tekevät pääasiassa ehdotuksia vaihtoehtoisten työpaikkojen luomiseksi nk. uusien työllistymismahdollisuuksien parissa. Komitea **suositaa**, että työllisyysohjelmien suunnittelussa ja laadinnassa otetaan huomioon kaupunkiulottuvuuden lisäksi myös se, että kaupungeille on annettava toimivaltaa, hallintovälineitä ja tarvittavat talousarviomäärärahat.

3.16 **pitää tervetulleina** komission ja yrittäjyyden ja innovoinnin ohjelmaryhmän yhteisiä Jeremie- ja Jaspers- ja Jessica-aloitteita. Näiden rahoitusjärjestelmien menestys riippuu olennaisesti siitä, että kaikilla jäsenvaltion hallinnon tasoilla on yhdenvertainen mahdollisuus hyötyä niistä.

3.17 **suosittelee**, että tietoja ja analyyseja, jotka kuvaavat kaupunkien monitahoista todellisuutta ja mahdollistavat kaupunkien tilanteen entistä paremman arvioinnin, ajantasaisesti säännöllisesti ja levitetään tiedoksi. Erityisesti komitea tukee Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen seurantaverkon ESPON:n aloitetta ja kaupunkien tilaa kartoittavia aloitteita (*urban audit*).

3.18 **kannattaa** kaupunkiverkkojen kehittämistä kokemusten ja parhaiden käytänteiden vaihtamiseksi. Kehittämisen perustaksi tulisi ottaa nykyiset verkot, kuten Urbact-ohjelma ja kokeiluhanke "European Urban Knowledge Network", alueidenväliset kaupunkien yhteistyön painopisteet, Eurocities jne. Tässä yhteydessä tulee samoin ottaa huomioon jäsenvaltioissa ja Euroopan tasolla kaupunkien etuja ajavien yhteenliittymien aloitteet.

3.19 **kehottaa** komissiota vaatimaan, että koheesiorahastosta hyötyvät jäsenvaltiot osoittavat merkittävän osan kyseisestä rahastosta saamastaan tuesta kestävästä kaupunkiliikennettä koskeviin hankkeisiin.

Bryssel 26. huhtikuuta 2006

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

⁽¹⁾ Ehdotus: neuvoston asetukset Euroopan aluekehitysrahastosta, Euroopan sosiaalirahastosta ja koheesiorahastosta koskevista yleisistä säännöksistä", KOM(2004) 492 lopullinen, 14. heinäkuuta 2004.